

Svobodi

Ljuba Svoboda!

Najprej Te prosim, da mi oprostiš, ker Te imam za tako samoumevno in Ti ne posvečam prav nikakršne pozornosti. Ne morem Ti obljubiti, da bo odslej drugače, vendar sprejmi vsaj to pismo in ga preberi, ko bodo moji um, razum in duša zaposleni z vsem, razen s Tabo in vedi, da si Ti tisto širno morje v gluhi noči, ko se sliši le šumenje valov v skriti modrini.

Nate, Svoboda, pomislim ko rešujem naloge z zvezdico, ko vidim ptico na nebu, ki jadra v nedosegljivo modrino in ko slišim igrati pianino. Takrat mi pride na misel, da je svoboda nekaj človeku nedoumljivega, nekaj, kar v meni vzbudi davno pozabljeno pesem utripov srca. Niti dva si nista enaka. Bolj poglobljeno pa sem začela o Tebi razmišljati letos marca in aprila, ko je bil moj svet hiša in bližnji gozd, vse okoli pa rdeča cona, svet, v katerega nimam vstopa...

Spomnim se, kako sem konec januarja poslušala televizijska poročila o virusu, ki je nekje daleč stran od nas, v neki tuji Kitajski in mu pravijo korona. Mama mi je pravila, naj vendar gledam kaj drugega, saj se to vendar ne tiče Nas, tisti polminutni posnetek pa se me je na svoj način dotaknil. Sedaj, ko se spominjam tistega časa, se mi zdi, da sem nekako podzavestno čutila, da je vse to skupaj nekaj pomembnejšega, nekaj, kar je dovolj močno, da vsaj za delček sekunde prebudi svet iz sicer udobnega vsakdana in ga prisili, da ostane med štirimi stenami. Da bi se vsaj enkrat zazrl vase in odkril kdo je.

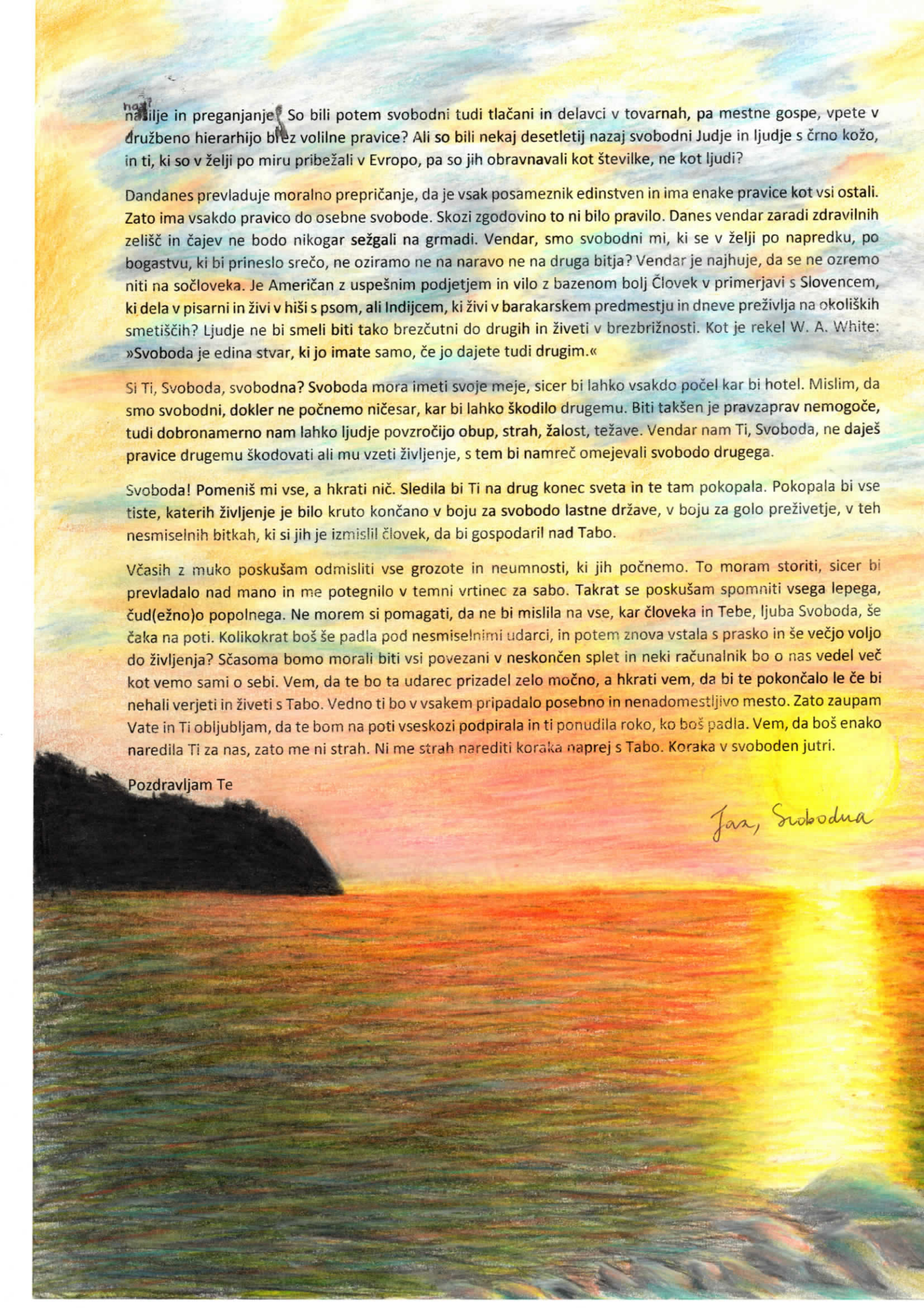
Kdo sem? Kdo sem jaz in kdo si Ti, Svoboda?

Zunaj sije sonce in vročina je pregnala še zadnje ptice v zavetje hladnega gozda. Ko bi bile tudi moje misli v takem spokojju, vendar mi v glavi bobni in zdi se mi, da se mi bodo možgani kar zgoreli v pepel, ki ga veter ponese s sabo v drugi svet, daleč stran od tu... Nič od tega se ne bo zgodilo, vsaj ne na tem svetu.

Berem 32. člen Ustave RS o Svobodi gibanja, ki pravi: »Vsakdo ima pravico, da se prosto giblje in si izbira prebivališče, da zapusti državo in se vanjo kadarkoli vrne. Ta pravica se sme omejiti z zakonom, vendar samo, če je to potrebno /.../ da bi se preprečilo širjenje nalezljivih bolezni /.../. Tujcem se na podlagi zakona lahko omeji vstop v državo in čas bivanja v njej.«

Sprašujem se, ali je mogoče svobodo strniti v teh nekaj paragrafov, od nje zahtevati naj bo strpna in upošteva splošna navodila. Vem, da današnja družba brez zakonov ne more delovati in vem, da človeštvo že od samega začetka potrebuje red v tem neredu sveta. Vendar, so bili mar svobodni kmetje v starem Egiptu, ko so skupaj s sužnji klesali v kamen, da so danes te piramide, krvavi spomenik človeškega znanja in pohlepa, turistična atrakcija? So bili svobodni Rimljani in kristjani, zavezani v splet, ki (je) omogoča(l), da se neznanca razumeta v veri, da bo nekoč bolje, zdaj pa je treba trpeti krivice,

nasilje in preganjanje. So bili potem svobodni tudi tlačani in delavci v tovarnah, pa mestne gospe, vpete v družbeno hierarhijo brez volilne pravice? Ali so bili nekaj desetletij nazaj svobodni Judje in ljudje s črno kožo, in ti, ki so v želji po miru pribežali v Evropo, pa so jih obravnavali kot številke, ne kot ljudi?

Dandanes prevladuje moralno prepričanje, da je vsak posameznik edinstven in ima enake pravice kot vsi ostali. Zato ima vsakdo pravico do osebne svobode. Skozi zgodovino to ni bilo pravilo. Danes vendar zaradi zdravilnih zelišč in čajev ne bodo nikogar sežgali na grmadi. Vendar, smo svobodni mi, ki se v želji po napredku, po bogastvu, ki bi prineslo srečo, ne oziramo ne na naravo ne na druga bitja? Vendar je najhuje, da se ne ozremo niti na sočloveka. Je Američan z uspešnim podjetjem in vilo z bazenom bolj Človek v primerjavi s Slovencem, ki dela v pisarni in živi v hiši s psom, ali Indijcem, ki živi v barakarskem predmestju in dneve preživlja na okoliških smetiščih? Ljudje ne bi smeli biti tako brezčutni do drugih in živeti v brezbriznosti. Kot je rekel W. A. White: »Svoboda je edina stvar, ki jo imate samo, če jo dajete tudi drugim.«

Si Ti, Svoboda, svobodna? Svoboda mora imeti svoje meje, sicer bi lahko vsakdo počel kar bi hotel. Mislim, da smo svobodni, dokler ne počnemo ničesar, kar bi lahko škodilo drugemu. Biti takšen je pravzaprav nemogoče, tudi dobronamerno nam lahko ljudje povzročijo obup, strah, žalost, težave. Vendar nam Ti, Svoboda, ne daješ pravice drugemu škodovati ali mu vzeti življenje, s tem bi namreč omejevali svobodo drugega.

Svoboda! Pomeniš mi vse, a hkrati nič. Sledila bi Ti na drug konec sveta in te tam pokopala. Pokopala bi vse tiste, katerih življenje je bilo kruto končano v boju za svobodo lastne države, v boju za golo preživetje, v teh nesmiselnih bitkah, ki si jih je izmislil človek, da bi gospodaril nad Tabo.

Včasih z muko poskušam odmisлити vse grozote in neumnosti, ki jih počnemo. To moram storiti, sicer bi prevladalo nad mano in me potegnilo v temni vrtinec za sabo. Takrat se poskušam spomniti vsega lepega, čud(ežno)opopolnega. Ne morem si pomagati, da ne bi mislila na vse, kar človeka in Tebe, ljuba Svoboda, še čaka na poti. Kolikokrat boš še padla pod nesmiselnimi udarci, in potem znova vstala s prasko in še večjo voljo do življenja? Sčasoma bomo morali biti vsi povezani v neskončen splet in neki računalnik bo o nas vedel več kot vemo sami o sebi. Vem, da te bo ta udarec prizadel zelo močno, a hkrati vem, da bi te pokončalo le če bi nehali verjeti in živeti s Tabo. Vedno ti bo v vsakem pripadalo posebno in nenadomestljivo mesto. Zato zaupam Vate in Ti obljubljam, da te bom na poti vseskozi podpirala in ti ponudila roko, ko boš padla. Vem, da boš enako naredila Ti za nas, zato me ni strah. Ni me strah narediti koraka naprej s Tabo. Koraka v svoboden jutri.

Pozdravljam Te

Jax, Svobodna